

Sedla sva z Jožkom na voz. Njegov oče so pognali, in — z Bogom vas domača, z Bogom rojstna hiša! . . .

Prah se je dvigal izpod koles in obešal po grmovji ob cesti. A konj je hitel z nami naprej, proč od doma. — Ozrl sem se. — Več ni bilo videti domače vasi, krasnega jezera; drevje ju je zakrilo. Samó tam daleč so se naslanjali znani vrhunci znanih mi gorá na sivkasto nebó. A tudi ti so izginevali drug za drugim . . .

Prišli smo na železniško postajo. Odtod nas je kmalu pripeljal vlak v Ljubljano.

Šola je naju vzprejela z Jožkom med svoje tesne stene . . . Čas je potekal, minulo je leto za letom. — Razšla sva se s prijateljem. — Daleč biva zdaj, daleč v tujej zemlji, ob širnem Dunavu in samó redkokdaj se vidiva. A kadar naju za kratek čas združi osoda, uhaja nama spomin nazaj v rojstno vas, k blejskemu jezeru, do sneženih gorá, nazaj v najkrasnejši kotiček slovenske zemlje, kjer sva živela veselo in srečno, ko so nama še cvetela mlada leta . . .

Kavcerij.

Maček in lisica.

ivel je mož. Imel je mačka, a tako nesramnega, da je bilo joj! Naveličal se ga je mož. Mislil in mislil je, vzel mačka, dejal ga v vrečo, zavezal jo, nesel v gozd in jo ondu vrgel od sé. Maček je hodil in hodil in prišel do hišice, v katerej je živela gozdár, zalezal se je pod streho in ležal. A kadar je hotel jesti, šel je v gozd, lovil ptiče in miši; najedši se, vrnil se pod streho, in dobro se mu je godilo.

Nekdaj je šel maček na izprehod, a srečala ga je lisica, zagledala ga in dejala: „Toliko let že živim na sveti, ali take zveri še nisem videla.“

Poklonila se je mačku in rekla: „Povej, mladeneč dobri, kdo si ti? Kakó si zašel sem in kakó te zovó? Maček se je naščetinil in odgovoril: „Jaz sem poslan iz sibirskih gozdov k vam za župana, a kličejo me na imé Mačefej Ivanoviča.“

„O Mačefej Ivanovič“, govori lisica, „nisem znala za tebe, nisem vedela; nú pojdi vendar k meni v gosti.“ — Maček je šel k lisici. Pripeljala ga je v svoj brolg, začela siliti z razno divjačino in ga vprašala: „Mačefej Ivanovič, ali si oženjen ali še prost?“

„Prost,“ reče maček.

„Tudi jaz sem lisica-devica; vzemi me za-mož!“

Maček je bil zadovoljen in začelo se je veselje in pirovanje.

Druzega dné se je odpravila lisica iskat hrane, da bi bilo z mladim možem od česa živeti, a maček je ostal domá.

Hití lisica, a sreča jo volk in vpraša: „Kje si bila, kuma?“

„Domá in za-mož sem šla.“

„Za katerega si vendar šla, Lizabeta Ivanova?“

„Ali še nisi slišal, da so nam poslali iz sibirskih lesov župana Mačefeja Ivanoviča? Jaz sem zdaj županja!“

„Né, nisem slišal, Lizabeta Ivanovna! Kakó bi ga pač videl?“

„U! Mačefej Ivanovič je jako srdit, ker nima ničesar, da bi jedel! Čakaj! Poišči ovna in prinesi mu ga v poklon. Ovna polóži tja, a sam se skrij, da te moj mož ne vidi.“

Volk je šel iskat ovna. A lisica gre dalje, in sreča jo medved. Tudi ta bi rad videl Mačefeja Ivanoviča. Lisica mu je dovolila in rekla, da naj prinese celega bika v poklon. Medved je pohitel za bikom.

Prinese volk ovna, odira ga in premišljuje. Zdaj se ozrè, in glej! medved leze z bikom.

„Da si mi zdrav, brat Mihajlo Ivanovič!“

„Da si mi zdrav, brat Leon! Ali nisi videl lisice z možem?“

„Nè brat, davno že čakam.“

„Idi, pokliči!“

„Nè, ne grem Mihajlo Ivanovič! Pojdi sam, ti si smejeji od mene.“

„Nè, brat Leon! Jaz ne grem.“ — Zdejci pribeží, bog si ga vedi od kod, zajec. Medved ga pokliče: „Pojdi sèm, brzi vražec!“

Zajec se je prestrašil in prihitel.

„Nù, ali veš, kje živi lisica?“

„Vem, Mihajlo Ivanovič!“

„Idi skoraj tja in reci jej, da sta Mihajlo Ivanovič in brat Leon Ivanovič že davno gotova, čakata samó tebe in možá, da se mu poklonita z ovnom in bikom.“

Zajec se je podal k lisici brž in bolje, a medved in volk sta začela misliti, kam bi se skrila. Medved reče: „Jaz zlezem na smreko.“

„A kaj hočem jaz? kam naj se denem?“ poprašuje volk. „Vódi, jaz ne prílezem nikakor na drevo! Mihajlo Ivanovič, skrij me kamor koli moreš, o pomózi mi v sili!“

Medved ga je skríl v grm in pokríl s suhim listjem; a sam je zlezal na smreko, prav do vrha, ter gledal, kdaj pride Mačefej z lisico.

Zajec je v tem priteklo do lisičinega dupla, potrkal in dejal lisici: „Mihajlo Ivanovič z bratom Leonom Ivanovičem me je poslal povedati, da sta že davno gotova; čakata le tebe z možem, da bi se vama poklonila z ovnom in bikom.“

„Idi brzec! takój prideva!“

Zdaj pride lisica z mačkom. Medved ju je zagledal in rekel volku: „Nù, brat Leon Ivanovič, lisica gre z možem; kako je on majhen!“

Prišel je maček in se takój zagnal na bika. Dlaka se mu je naščetinila, in začel je trgati mesó z gobcem in tacami, a zraven je predel: „malo! malo!“

Medved je dejal: „Velik ni, ali požrešen! Našim štirim bi bilo to preveč, a njemu samemu je še premalo; da bi le še nad naju ne prišel!“

Volk je hotel videti Mačefeja Ivanoviča, a skozi listje se ni dalo. Jel je razprskavati listje nad očesi. Maček je slišal, da listje šumi. Misleč, da je miš, skoči in volku prav v nos zasadi kremplje. Volk je bežal, kakor bi kdo za njim kuril. A maček se je prestrašil in skočil premo na drevo, kjer je sedel medved.

„Nù,“ misli medved, „zagledal me je.“ Treba je uti. Udal se je v voljo božjo. Padel je z drevesa in si zdrobil vsa jetra. Skočil je na noge ter zbežal. Lisica je vpila za njim: „Poplašal vaju bode, počakajta!“

Od tega trenutka se bojé vse živali mačka. On in lisica sta se z jedjó dobro založila za vso zimo, dobro živela ter bila vesela.

(Iz ruskega preložil Ksavrij.)